

Introducere

Ca și în prima sa scrisoare, pe care apostolul Pavel a scris-o tesalonicenilor, și în această scrisoare tema centrală este venirea Domnului Isus. Motivul principal pentru ambele scrisori este lipsa în învățatură a destinatarilor lor. Această lipsă dorește apostolul Pavel, călăuzit de Duhul Sfânt, s-o înlăture.

Cu toate că în ambele cazuri este vorba de venirea Domnului, diferențele sunt totuși esențiale. În prima epistolă apostolul prezintă marele adevăr, că Domnul Isus – înainte ca El să apară în putere și glorie aici pe pământ, ca să domnească ca Împărat în Împărăția Sa – va veni să ia pe ai Săi la Sine (1 Tesaloniceni 4,13-18). Răpirea sfinților aflați în viață și a celor adormiți este marea temă a primei scrisori. În scrisoarea a doua, această temă este amintită numai o singură dată (capitolul 2,1). Ea nu este aici tema propriu-zisă, dar totuși absolut importantă pentru înțelegerea corectă a scrisorii. Aici este vorba mai mult despre venirea Domnului Isus pe pământ, ca să întemeieze vizibil Împărăția Sa. Această venire este strâns legată cu ziua Domnului.

Credincioșii din Tesalonic erau încă foarte tineri în credință. Faptele Apostolilor 17,1-9 ne arată cum Pavel a rămas în această cetate un timp scurt (aproximativ 3 săptămâni) și apoi a părăsit pe credincioși, ca să călătorească prin Atena mai departe spre Corint (compară cu introducerea detaliată la epistola întâi către Tesaloniceni). Cu toate acestea el era legat în dragoste cu tesalonicenii și își făcea griji – cu toată starea lor practică bună și mărturia lor exemplară – de bunăstarea lor spirituală. Pe de o parte el a auzit multe lucruri bune despre ei și s-a bucurat din pricina aceasta, și totodată și-a exprimat această bucurie. Pe de altă parte erau motive de îngrijorare, deoarece ei nu aveau claritate cu privire la anumite întrebări referitoare la învățatură. Despre aceasta mărturisesc cele două scrisori.

Autorul și redactarea scrisorii

Autorul acestei scrisori este apostolul Pavel, care se unește cu însoțitorii lui de drum Silvan și Timotei (capitolul 1,1). În creștinătate este puțină îndoială în privința aceasta – cu excepția unor teologi și comentatori critici ai Bibliei. Ca și prima scrisoare, și această scrisoare a început de timpuriu să circule printre credincioșii din timpul acela. Părinții Bisericii Polycarp (ca. 70-155), Igațius (mort aproximativ în jurul anului 117) și Iustin (ca. 100-165) o amintesc, și Irineu (140-202) citează din ea. Și canonul muratori (sfârșitul secolului al doilea) o are inclusă.

Unii învățați critici ai Bibliei au încercat să dovedească, că au existat două adunări diferite în Tesalonic, fiecare primind o scrisoare. În afară de aceasta au vrut să plaseze în timp scrisoarea a doua înaintea primei scrisori. Ambele încercări nu au nici un sens. Dimpotrivă, la citirea celor două scrisori devine foarte clar, că scrisoarea a doua stă în legătură directă cu prima și este clădită pe ea, prin aceea că învățatura primei scrisori este aprofundată și extinsă. Pentru fiecare creștin credincios Bibliei nu poate fi nici o îndoială, că Pavel – călăuzit de Duhul Sfânt – a scris două scrisori adunării din Tesalonic; scrisori de care noi astăzi încă profităm.

În afară de aceasta, la citirea celor două scrisori se primește impresia că Pavel le-a scris la scurt interval una de alta. După vizita sa la tesaloniceni cu ocazia celei de-a doua călătorii misionare a sa, el a călătorit mai departe spre sud și trecând prin Atena a ajuns la Corint. Între timp Timotei s-a întors din Atena la Tesalonic, ca să vadă cum le merge credincioșilor și să aducă știri lui Pavel (compară cu 1 Tesaloniceni 3,2). Când Pavel a primit această știre, el a scris din Corint a doua sa scrisoare. Această scrisoare este răspuns la alte întrebări ale tesalonicenilor cu privire la revenirea Domnului Isus și de aceea în ceea ce privește conținutul stă în legătură directă cu prima scrisoare. Nu știm prin cine s-au adus întrebările la Pavel. Probabil a fost cel care a dus prima scrisoare la tesaloniceni, care între timp se întorsese la Pavel.

Perioada de timp dintre cele două scrisori este probabil de numai câteva săptămâni sau luni. În orice caz Pavel, Silvan și Timotei erau încă împreună (ei sunt numiți împreună și în prima scrisoare). După câte știm din Faptele Apostolilor 18,5, aceasta a avut loc ultima dată în Corint. De aceea cercetătorii textului presupun că scrisoarea a fost scrisă între anii 52 și 54 (unii o datează puțin mai devreme). Oricum ar fi, scrisoarea este un document foarte timpuriu și prin aceasta probabil a doua scrisoare a lui Pavel (eventual a treia).

Situația tesalonicenilor

Adunarea din Tesalonic consta din iudeii de odinioară veniți la credință și păgânii, care prin slujba lui Pavel deveniseră acum creștini și au primit pe Isus ca Domn al lor. Ne amintim, că apostolul Pavel deja în timpul șederii sale în Tesalonic i-a unit cu un Hristos suferind și lepădat aici pe pământ. Esența predicii sale, așa cum ne este ea descrisă în Faptele Apostolilor 17, consta din următoarele puncte:

1. Domnul Isus a suferit aici pe pământ și prin suferințe a mers în glorie (Faptele Apostolilor 17,3).
2. Hristos glorificat acum în cer va reveni ca Împărat pe pământ, ca să întemeieze Împărăția Sa în putere și glorie. Această venire va fi realmente o «zguduire a pământului», despre care au vorbit adversarii lui Pavel (dar într-un alt sens - Faptele Apostolilor 17,6).

Tesalonicenii se aflau în mare strâmtorare și prigoane din partea concetățenilor lor. Problemele care începuseră deja din timpul cât Pavel era la ei, au continuat. Chiar și în prima sa scrisoare el le amintește că ei au primit Cuvântul în multe prigoane (dar cu bucuria Duhului Sfânt, 1 Tesaloniceni 1,6). Și în capitolul al doilea vorbește despre aceasta (versetele 14-16) și în capitolul al treilea vedem îngrijorarea sa, care și-a făcut-o din pricina aceasta. El știa foarte bine că prigoanele și greutățile pot duce la pierderea curajului, în afară de aceasta ispititorul (diavolul) folosește astfel de împrejurări, ca să producă pagubă copiilor lui Dumnezeu (versetele 2-7).

Când Pavel a scris scrisoarea a doua, prigoanele nu se micșoraseră. Dimpotrivă, probabil situația exterioară s-a agravat mai mult. Necazul era așa de mare, că unii din tesaloniceni gândeau că trec prin judecățile care sunt în legătură cu ziua Domnului. La aceasta s-a adăugat, că ispititorul folosea efectiv oameni ca să ducă în rătăcire pe acești credincioși tineri în credință și încercați, și să zguduie credința și sufletul lor (capitolul 2,1-3).

Reținem, că situația tesalonicenilor era caracterizată prin două lucruri esențiale, și anume, prigonirea, pe de o parte, și ispitirea, pe de altă parte.

Motivul scrierii scrisorii

Motivul scrierii scrisorii este în strânsă legătură cu situația tesalonicenilor. Vrem să numim trei motive:

În primul rând ei erau prizoniți și la strâmtorare. De aceea aveau nevoie de încurajare. Această încurajare le-o dă Pavel, prin aceea că le amintește de Împărăția lui Dumnezeu care va veni (capitolul 1,5). El a scris deja în prima sa scrisoare despre Împărăția lui Dumnezeu și i-a solicitat să umble într-un chip vrednic de Dumnezeu, care i-a chemat la această Împărăție (capitolul 2,12). Acum el le explică, că drumul în această Împărăție trece prin suferințe. Prigoanele lor nu erau nicidecum ceva neobișnuit sau ceva surprinzător, ci ele stăteau în legătură cu această Împărăție (compară și cu Faptele Apostolilor 14,22). Totodată el le arată clar - și aceasta trebuie să fi fost o mare îmbărbătare pentru destinatarii scrisorii – că vine ziua, în care rolurile vor fi schimbate (capitolul 1,6-8). Când Împărăția lui Dumnezeu va fi instaurată în putere și glorie, atunci va fi liniște pentru cei prizoniți acum, și judecată pentru cei care acum chinuie pe credincioși.

În al doilea rând, tesalonicenii au fost duși în rătăcire prin învățători falși și de aceea aveau nevoie de învățătură și instruire. Nu știm exact cine erau acești înșelători. Se poate însă ușor presupune că erau învățători iudei, care au fost folosiți de satan ca să întunece speranța cerească a acestor creștini.

Această orientare spre ținută, care trebuie să caracterizeze pe un creștin, era tocmai ceea ce caracteriza în mod deosebit pe tesaloniceni (compară cu 1 Tesaloniceni 1,10). Tocmai în acest loc a intervenit înșelătorul, prin aceea că voia să tragă creștinismul și speranța sa pe terenul iudaismului și al așteptărilor sale.

În ce consta rătăcirea ni se spune în capitolul 2,1-3: »... vă rugăm, fraților, să nu vă lăsați clătinați așa de repede în mintea voastră și să nu vă tulburați de vreun duh, nici de vreun cuvânt, nici de vreo epistolă ca venind de la noi, ca și cum ziua Domnului ar fi și venit. Nimeni să nu vă amăgească în vreun fel ...«. Pavel a vorbit deja în prima sa epistolă (capitolul 5 versetul 2) despre această zi a Domnului și de asemenea și sfârșitul primului capitol al celei de-a doua epistole face aluzie la această zi. Este ziua (aceasta înseamnă intervalul de timp) în care Împărăția lui Dumnezeu este vizibilă pe acest pământ în putere și glorie.

Această zi începe cu judecățile îngrozitoare, care vor lovi lumea aceasta și care vor premerge apariția Domnului; ea include Împărăția de o mie de ani a păcii și sfârșitul acesteia. Ea este »ziua lui Iehova« din Vechiul Testament, timpul în care drepturile Omului Isus Hristos vor fi recunoscute public pe acest pământ. Dumnezeu L-a făcut Domn și Hristos (Faptele Apostolilor 2,36) și în această demnitate El va fi atunci onorat și respectat pe acest pământ.

Înșelătorii voiau să-i convingă pe credincioșii din Tesalonic că aceste necazuri și prigoane, pe care ei le îndurau, stăteau în legătură cu această zi a Domnului și drept urmare trebuiau înțelese ca o judecată din partea lui Dumnezeu. În felul acesta ei au fost zdruncinați în credința și în mintea lor, cu toate că Pavel le-a spus deja în prima sa epistolă, că Domnul Isus ne va scăpa de mânia viitoare (capitolul 1 versetul 10), și că noi nu suntem rânduși la mânie (capitolul 5 versetul 9). Judecățile, pe care această zi le aduce cu sine, nu sunt pentru credincioși, ci pentru necredincioși, în mod deosebit pentru iudei. Creștinii nu așteaptă necazul, ci răpirea, care va avea loc înainte să vină necazurile.

Problema de bază era deci aceasta, dacă ei se aflau deja sau nu în această zi a Domnului. Satan a folosit situația lor ca să pună această rătăcire în inimă. Pe lângă aceasta învățătorii falși se foloseau de tot felul de mijloace. Ei au mers chiar atât de departe, că se refereau la o scrisoare, care chipurile ar fi fost scrisă de apostolul Pavel. De aceea Pavel accentuează foarte clar la sfârșit, că *el* este autorul acestei scrisori (capitolul 3, versetul 17). O a treia scrisoare (inspirată) adresată tesalonicenilor niciodată nu a fost scrisă.

Din rătăcirea referitoare la ziua Domnului a rezultat comportări greșite la unii din adunarea din Tesalonic, și acesta este al treilea motiv pentru care Pavel le-a scris. Învățătorii falși au îndepărtat speranța tesalonicenilor. Dacă ziua Domnului venise deja, atunci ei nu mai trebuie să aștepte venirea Sa pentru răpire. O comparație între 1 Tesaloniceni 1,3 și 2 Tesaloniceni 1,3 ne arată, că ceva nu era în ordine cu nădejdea. În prima scrisoare sunt amintite credința, dragostea și nădejdea, în a doua scrisoare nădejdea nu mai este amintită în introducere. Ei trebuiau din nou încurajați în privința nădejzii. Unii credincioși din Tesalonic, care nu mai așteptau venirea Domnului pentru răpire, au început să umble în neorânduială (capitolul 3, versetele 6-11). Din acest motiv ei au nevoie de atenționare și corectare, și apostolul Pavel le dă acestea.

Un indiciu anterior cu privire la umblarea în neorânduială ni-l dă deja prima scrisoare (capitolul 5, versetul 14). Însă acolo nu se spune în ce consta această atitudine greșită. Capitolul al treilea al celei de-a doua scrisori dă informații suplimentare în privința aceasta. În mod evident unii nu voiau să mai lucreze și în ceea ce privește subzistența lor se bazau pe frații lor de credință. Pentru această atitudine greșită puteau exista motive diferite. Probabil era euforia despre credința nouă, sau probabil cauza era descurajarea și resemnarea. Contextul scrisorii lasă să se presupună că comportarea lor era cauzată de faptul că ei au fost greșit învățați cu privire la ziua Domnului și au slăbit în perseverarea în nădejde.

În aceasta este cuprins pentru noi principiul important, că învățătura falsă conduce totdeauna la comportare falsă. Umblarea noastră practică are importanța sa, dar ea își are baza într-o învățătură corectă. Dacă învățătura este falsă, aceasta se va vedea în viață. Desigur este totodată posibil ca noi

să fim corect instruiți și cu toate acestea să ne comportăm fals. Aceasta face comportarea falsă să fie mai gravă.

Asemănări și deosebiri între cele două scrisori

Chiar și numai o citire superficială a celor două scrisori ne arată unele lucruri comune, dar și unele deosebiri. Comun este faptul că ambele sunt scrisori de încurajare și îmbărbătare. Pavel scoate în evidență ceea ce Dumnezeu a putut să lucreze în ei, și el se ostenește să completeze »ce mai lipsește credinței lor« (1 Tesaloniceni 3,10).

Ambele scrisori își au originea în întrebările și neclaritățile destinatarilor, care stăteau în legătură cu venirea Domnului. În ambele scrisori venirea Domnului Isus ocupă un loc central. Finalul este însă foarte diferit:

În prima scrisoare este vorba de o problemă referitoare la cei morți, adică mai exact spus, a sfinților adormiți. Credincioșii din Tesalonic așteptau foarte mult arătarea Domnului Isus pe acest pământ, așa încât au fost puși total în încurcătură, deoarece unii din ei adormiseră. Ei credeau că aceștia vor fi dezavantajați cu privire la Împărăția care va veni. De aceea Pavel le arată clar, că Domnul va veni mai întâi pentru ai Săi, ca să-i ia la Sine în glorie (pe cei în viață și pe cei adormiți). Abia după aceea El va veni – și anume, împreună cu sfinții Săi – pe pământ. Această venire stă în legătură cu ziua Domnului. În a doua scrisoare dimpotrivă, este vorba de o problemă a celor vii. Întrebarea este, dacă necazurile prin care trec credincioșii, au a face cu judecățile zilei Domnului. Apostolul inspirat le explică detaliat că nicidecum nu este așa. Judecățile zilei Domnului vor lovi pe cei necredincioși, dar nu pe credincioși.

Pentru înțelegerea ambelor scrisori – în mod cu totul deosebit cea de-a doua – este absolut necesar să se diferențieze între venirea Domnului *pentru* ai Săi și venirea Domnului *cu* ai Săi, fără să se despartă cele două venituri una de alta. Este desigur o venire (venirea Sa, în limba greacă *parousia*), dar ea are două părți, și aceste două părți ne sunt prezentate clar. O parte este răpirea (când El va veni ca să ia pe ai Săi, în limba greacă *harpazo*), cealaltă este arătarea Lui (când El va veni să instaureze Împărăția Sa, în limba greacă *epiphaneia*). Cine nu diferențiază aceste două părți va avea greutăți mari cu scrisoarea și va ajunge la concluzii false.

Când este vorba de venirea Domnului *pentru* ai Săi, atunci nu este nici un eveniment care trebuie să aibă loc mai înainte. Domnul a spus: »Eu vin curând« (Apocalipsa 22,20). Numai aceasta este valabil. Noi nu așteptăm vreun eveniment oarecare, care trebuie să aibă loc mai înainte, ci pe Domnul Însuși. Dar când este vorba de venirea Domnului *cu* ai Săi pe pământul acesta, atunci această scrisoare ne arată clar, că sunt evenimente, care în mod absolut necesar trebuie să aibă loc, înainte ca Domnul să apară pe pământ pentru judecată. Pe parcursul scrisorii sunt numite unele din aceste evenimente, în mod deosebit în partea principală din capitolul 2,1-12. Deci ziua Domnului nicidecum nu putea fi venită, deoarece evenimentele descrise (de exemplu, arătarea omului păcatului) încă nu au avut loc.

Cu toate diferențele de conținut, cele două scrisori sunt însă foarte asemănătoare în felul în care Pavel procedează. Un comentator prețios al secolului trecut scrie în privința aceasta: „Ca și în prima sa scrisoare, apostolul nu contrazice direct rătăcirea, ci el pregătește progresiv inimile sfinților sub toate aspectele, așa că adevărul este păstrat și rătăcirea este eliminată, de îndată ce ea apare. Acesta este felul de a proceda al harului dumnezeiesc și al înțelepciunii dumnezeiești; inima este corectată și nu se tratează numai fiecare rătăcire și fiecare păcat în parte.” (Kelly, W. 1st and 2nd Thessalonians). Din acest fel de a proceda al harului dumnezeiesc putem noi astăzi să avem foloase și să învățăm din el.

Împărțirea scrisorii

Primul capitol este o introducere, în care Pavel încurajează pe credincioși să reziste în necazurile lor. Capitolul 2 constituie partea principală propriu-zisă, în care Pavel aprofundează și extinde cunoștințele lor cu privire la venirea Domnului pe pământul acesta. De la capitolul 3 și până la sfârșit este vorba de lucruri practice, care au a face în mod deosebit cu comportarea greșită a unor credincioși din Tesalonic. De aceea vom proceda corespunzător împărțirii următoare:

1. Spre înviore:

Suferințe în Împărăția lui Dumnezeu

Capitolul 1

2. Spre învățătură:

Ziua Domnului și omul păcatului

Capitolul 2,1-12

3. Spre ajutor:

Privilegii și responsabilități

Capitolul 2,13-3,18